

Gubar (*Lymantria dispar*) – najopasnija štetočina šumskog drveća

Pripada gradogenim insektima, odnosno povremeno se javlja u gradacijama sa visokim i vrlo visokim populacionim nivoom. Za poslednjih 130 godina (od 1862.) u našoj zemlji je bilo 15 gradacija gubara sa različitim trajanjima, kao i različitim brojem godina normalnog stanja (latence).

Gubar je najznačajnija štetočina liščarskih šuma u pojasu sa umerenim klimatskim uslovima, znači i u našoj zemlji. Kao polifaga, gubar se hrani liščem preko 200 vrsta biljaka (oštećuje i četinare), u gradacijama vrlo velika oštećenja nanosi voćnjacima pa i drugim poljoprivrednim kulturama. Najčešće napada hrast, bukvu, grab, crnu topolu, jablan i druge liščare, a od voćaka jabuku, šljivu, trešnju, dunju, vinovu lozu, manje krušku, orah i dud. **Štetne su gusenice**. Hraneći se one potpuno uništavaju lisnu masu. Glavni period štetnosti je tokom maja i juna meseca. Usled golobrsta u šumama se smanjuje prirast stabala, a u voćnjacima dolazi do gubitka prinosa i smanjene rodnosti sledeće godine. Ukoliko se golobrst nastavi i sledeće godine može doći do sušenja stabala. Intenzitet napada se utvrđuje na osnovu brojnosti legala po jedinici površine. Ako se na površini 20x20m nađe 12 legala sa prosečnim brojem od 800 jaja po leglu, idućeg proleća može doći do golobrsta. Kada se u feromonskoj klopci uhvati 100 i više mužjaka – to je kritičan broj – onda se odmah preduzima akcija suzbijanja u žarištima.

U poslednje vreme se primenjuju bioinsekticidi za suzbijanje gusenica (**Forey 48** i Tecocid-G). Suzbijanje gusenica je vrlo uspešno sa oba bioinsekticida. Ovi insekticidi deluju isključivo na ciljnog insekta (gusenica Lepidoptera), a nisu štetni za ostali živi svet (parasitoide, predatore, pčele, ribe, toplokrvne životinje), takođe, ne zagađuju životnu sredinu - brzo se razgrađuju. Koriste se i preparati na bazi lindana, dno-c-a, parationa, diazinona itd.

U voćnjacima, takođe, treba uništavati legla gubara skidanjem i spaljivanjem, natapanjem naftom kao i uz redovno zimsko prskanje 10% dinozonom. Voćnjake treba štiti u doba gusenica, redovnim merama zaštite. Tada se suzbijaju i mlade gusenice navejane vetrom iz šume. Od starijih gusenica pojedinačna stabla se mogu zaštititi pojasevima - lepljivim ili mehaničkim: dok je voćnjak najbolje zaštititi izoravanjem brazde (oko 40 cm) oko njega i na taj način okružiti voćnjak kanalom čije dno treba posipati nekim kontaktnim insekticidom. Zemlja od brazde treba da padne prema voćnjaku, tako da putujuće gusenice nemaju prepreku da upadnu u pripremljeni kanal. Tamo gde je velika najezda putujućih, odraslih gusenica, dno kanala treba povremeno očistiti i ponovi naprašiti insekticidom.

